

O životě jako pozvání na hostinu

J+S 31.12.2020

“Ty mne, Pane, při životu v každou psotu ráčíš chovati,” praví se v jednom biblickém žalmu, “a já tebe srdcem celým budu ctít a s radostí vzývat a hlásat tvé milosrdenství a pravdu.” Připojme se a taky pojďme hlásat Boží milosrdenství a pravdu a s radostí vzývat jeho jméno. /Ž 138/

Pane, ty víš, jak dobře by na světě bylo, kdyby všechno šlo podle tvého slova. Jenže nejde. Vyznáváme, že na bídě tohoto světa nejsme bez viny: musíme nést zkažené ovoce špatného jednání svých předků a sami zasíváme na trápení těm, kdo přijdou po nás. V našem světě se zabydlela nedůvěra a strach. Bydlí tu i zklamání a smutek.

Ty nás, Bože, nenecháváš opuštěné, ani když jsme v průšvihů. A za to ti vzdáváme dík. Díky za tvou lásku, která nám svítí na životní pouť a zdobí ji radostí. Díky za to, že nám tvá pravda svítí na spleť životních křížovatkách, kde si nevíme rady.

Díky, že přicházíš. Jsme rádi, že to tak je. Buď uprostřed nás, o to tě společně prosíme – Pane, smiluj se. Amen.

Zj 21,1-6: A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibýtek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“ Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všecko tvořím nové.“ A řekl: „Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.“ A dodal: „Již se vyplnila. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé.

Iz 25,6-9: Hospodin zástupů připraví na této hoře všem národům hostinu tučnou, hostinu s vyzrálým vínem, jídla tučná s morkem, víno vyzrálé a přečištěné. Na této hoře odstraní závoj, který zahaluje všechny národy, příkrývku, která přikrývá všechny pronárody. Panovník Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země; tak promluvil Hospodin. V onen den se bude říkat: „Hle, to je náš Bůh. V něho jsme skládali naději a on nás spasil. Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději, budeme jásat a radovat se, že nás spasil.“

Autoři, kterým se v Bibli říká proroci, nejsou vědmy a nepředpovídají budoucí události (to dělají jiní, třeba kartárky nebo všelijací šílenci, a za pozornost jejich předpovědi myslím nestojí). Proroci to nedělají, protože běh světa nemá žádný předem stanovený scénář, na kterém by už nikdo, ani Bůh, nedokázal nic změnit. Věřím, že může – že Bůh stvořitel tvoří pořad a nás si k tomu přizval jako (nepříliš spolehlivé) spolupracovníky.

Na věštce si tedy bibliční proroci nehrají. Co to pak ale povídají, když to nejsou předpovědi? Často je to tak, že popisují a komentují, jak to teď ve světě chodí, a proti tomu do kontrastu postaví Boží pozvánku, jak by to *mohlo* být: porovnejte si to, vyberte si a pak se podle toho zařídte.

A co že je ta Boží nabídka: parádní, velkolepá hostina. Údaje, které o ní prorok uvádí, nejsou zrovna konkrétní: uskuteční se jednoho dne (nechte se překvapit) a bude tam, kde zrovna budete (protože zrovna vás se to týká). Už jsem četl pozvánky s mnohem přesnějšími údaji, jenže v tomto případě podrobnosti nejsou důležité. Teď jde o to, abychom nepřehlédli to úplně hlavní: že Boží budoucnost pro lidi rovná se skvělá hostina. Ono by to totiž mohlo být i úplně jinak, budoucností pro lidi by mohla být taky všeobecná zkáza, potopa číslo dvě, velký třesk, kterým to všechno zase skončí... Na zkázu si lidstvo v mnoha ohledech zadělává, ale Bůh není tím, nač si zaděláváme, nikterak vázán. Jeho nabídka je jiná, lepší, povídá starodávný prorok, a teď jde o to, aby se ta skvělá a přejná Boží vůle děla nejen v nebi, ale i na zemi.

Tu báječnou Boží hostinu Bible líčí jako hory tučných jídel a vyzrálého vína. Zrovna dietní to není, ale prorok nás taky nezve k dietnímu dýchánku, ale k tomu, abychom byli spolu a abychom spolu byli rádi, a ilustroval to obrázkem něčeho, co si představoval jako luxus a čeho měli pomálu. Na jídelníčku nesejde (klidně si ho předělejte podle svého gusta), závažnější je otázka, kde vzal prorok oprávnění, aby naši budoucnost líčil v takových fajnových barvách, když není odborník na předpovědi a hlavně když svět, jak ho zažíváme, tak fajnový prostě není a nevypadá to, že by se na to chystal.

Tohle ten prorok ovšem ví (v jeho dobách nebyl svět o nic lepší) a není to žádný naivní snílek. V předchozí kapitole ostatně napsal, že

„Hospodin vyplení zemi, zpusťší ji a rozpráší její obyvatele...“ Nehezká vize, ale ono úplně stačí sucho a klimatické změny, aby nastala panika a lidi se dali do pohybu, a rázem tomu starověkému obrazu zpusťšené země a rozprášených obyvatel porozumíme úplně jinak, než jak jsme ho nepozorně vnímali ještě včera. Ale zase to není scénář ani jízdní řád, nýbrž je to poznámka, kam až taky mohou věci dojít. Domobranou ani výkřiky „Čechy Čechům!“ vodu a klima asi nenapravíme – tak co s tím?

Je to tu připsáno Hospodinu, jako že to bude jeho soudní rozhodnutí – ale to ne proto, že by to Bůh způsobil (na ničení ho opravdu nepotřebujeme): je to tu tak napsáno proto, aby čtenáři pochopili, že i v maléru, který si přivodíme nebo který nastane, je Boží autorita *nad* vším tím, co se děje. Poslední slovo nebude mít strach ani bída, nýbrž Boží nabídka, a ta je skvělá. Jak na to ten prorok přišel? Tak, že co dělal Bůh včera, bude snad dělat i zítra – protože je spolehlivý a věrný a protože je nám pořád ještě nablízku. (Nebo znáte lepší naději?)

Je dost normální, chcete-li mít život lepší teď hned a neholdáte-li na to kdoví jak dlouho čekat. Ale přesně o tom vlastně ten prastarý prorok mluví. Představte si, že čtete knížku, jejíž konec znáte, nebo se díváte na film a víte, jak dopadne. Čeká-li na konci katastrofa, asi budete všechno, o čem je tam řeč, vnímat jinak, než kdyby mělo přijít dobré rozuzlení. Jinak snáší těžkou nemoc pacient, který doufá, že se dočká uzdravení, a jinak ten, kdo takovou naději ztratil.

Starověký prorok se nezahazuje věštbami a nevykládá, co se stane zítra, ale mluví o našem očekávání (něčeho skvělého z Boží ruky). To se rozumí, že když něco očekáváme, on se tím běh světa automaticky nezmění, změni to však nás: je rozdíl, zda v událostech čteme (mezi řádky) obsílku ke katovi, nebo pozvánku na Boží hostinu. Možná se nám v životě bude dařit, a možná ne, co my víme. K tomu prorok dohromady nic neříká (taky o tom nic neví). Zato upozorňuje na pevnou Boží spolehlivost, na niž se můžete spolehnout i vy.

Nevěřím, že jsou události předem nalajnovány jako scénář, na němž už nikdo nic nezmění. Naopak věřím, že Bůh stvořitel tvoří pořád a že nás k tomu přizval jako (nepříliš spolehlivé) spolupracovníky, kteří mají za úkol usilovat, aby se tady na zemi dala Boží vůle mezi lidmi. Ten úkol

je samozřejmě nad naše síly, leč provází nás do něj ona pozvánka na banket, kde ve vstupu nebrání žádná mříž ani hřích a hostinu vystrojil sám hostitel Bůh.

Bože, tys tenhle svět nepustil z rukou a to je dobře. Pomoz, abychom se moc nebáli, když je to tak, abychom nepřekáželi tvé vůli a snažili se být spolupracovníky tvé milosti a lásky pro lidi. Amen.

Člověk může prožít hodně dnů, Pane, a všechny přitom můžou mít namířeno kamsi do prázdna. My jsme uvěřili, že ve tvé přítomnosti to s tou cestou do prázdna není tak zlé – že se neztratíme, když jsi s námi, a že nás tvá pravda a milosrdenství povede k dobrému cíli.

Vzpomínáme na všechny své blízké, kteří tu byli před námi anebo s námi, a už nejsou. Děkujeme za ně. Děkujeme i za ty, kdo jsou nám nablízku teď: kéž si tu svou životní pouť vzájemně moc nekadíme. A prosíme i za ty, kdo přicházejí po nás. Prosíme za sebe i za ně: ať nás všechny přikrývá tvá milost ať nás tvé slovo občerstvuje jak ranní rosa a ať nám nedovolí zabloudit a ztratit se. Společně se modlíme: Otče náš...

Bůh v temnotách je skrytý, a přec je prozářil.

V tom je ta potíž: že Bůh sice prozářil temnoty svou pravdou a milosrdenstvím, jenže lidi jsou jak uhranutí tmou: zhasínají si na životní moudrost, dávají chladu a tmě přednost ve svých vztazích a nenacházejí východiska z bludných kruhů.

Nemáme Mesiáše v hrsti a Boží království není v naší moci, Bůh v temnotách je skrytý - jenže je prozářil:

ztraceným případům svítá, odmítnutí mají šanci na návrat, zklamaní na potěšení a zakřiknutí na dobrou zprávu;
na zprávu o tom, že Bůh rozsvítil naději a tou svítí i do té nejtemnější tmy a do nejtmařejších zákoutí lidské duše.

Ať vám to světlo svítí a tmy ať ho nepohlí. Amen.